

Lars vet inte hur många

BJÖRNAR

han skjutit i sitt liv

Lars Svanberg är en av landets mest erfarna björnjägare. Han har inte räknat efter hur många han skjutit, men första björnen sköt han redan på 1950-talet.

Text:
JOAKIM NORDLUND

DET HAR BLIVIT en hel del björnar för Lars Svanberg sedan debutjakten på 1950-talet.

FAKTA

Namn: Lars Svanberg

Ålder: Fyller 70 år den 27 augusti i år.

Bor: I Ströms Vattudal, en mil från Strömsund i Jämtland.

Vapen vid björnjakt: Inte så himla noga, men ett klass 1-vapen. Jag har ju skjutit björn med 6,5an. Men sedan slutet på 1960-talet jagar jag med en 308a.

Hund: Jag har jagat mest med jämt-hund. Sedan slutet på 1970-talet har jag också jagat mycket björn med öst-sibirisk laika.

Sköt sitt första vilt: Det var nog en ekorre. Jag var väl i 12-årsåldern.

Sköt sin första björn: Jag tror jag var i 18-årsåldern, men jag minns inte exakt.

Lars Svanberg är lågmäld med en humoristisk och smått underfundig underton. När JoF pratar med honom första gången har han precis kommit hem efter en dag i skogen. Han säger i lugn ton:

– I dag fick jag uppleva något extra.

Sedan blir det tyst en liten stund.

– Jag stötte på en järv. Jag var ute för att kontrollera en lya och honan var på väg tillbaka. Jag var 20 meter från henne när hon stannade och tittade på mig. Sånt händer inte så ofta, säger han.

Nä, sånt händer väl aldrig för 99,5 procent av landets befolkning. Men Lars Svanberg tillhör den där sista halva procenten – utan tvekan.

EFTER EN SNABB RUNDRINGNING till människor som bedriver björnjakt nämnde samtliga hans namn. Som jägare är han aktad och respekterad men trots sitt jordnära och lugna sätt har den björnjakt som han (och andra bedriver) provocerat människor genom åren och han säger att han helst inte vill prata så mycket om hur många björnar han skjutit. Men han ser ändå att det skett en förändring i människors sätt att se på björnjakten.

– Jag har väl lite ovilja att prata om det, för det var en lång period som man fick på pålsen när man berättade att man sköt björn. De trodde att man sköt Skandinavien sista björn hela tiden, men nu är det rumsrent att jaga björn. Jag jagade mest innan

vi fick licenstilldelningen, när vi hade två månaders jakt, i september och oktober, säger han.

ATT DET FINNS NU LEVANDE människor som inte har full koll på antalet skjutna björnar låter nästan som en saga, men så bor Lars Svanberg också i Ströms Vattudal som av vissa anses vara ett av världens björntätaste områden. Under 1970-talet anlätades han som jägare i Norge när de hade problem med björnar som tog får. Under den tiden kom han i kontakt med den jaktform som även är den dominerande i Sverige i dag.

– De ville ju gärna ha såna här stora jaktlag och i de flesta fall gick det oftast jåkligt dåligt. Effektivast blev det

Varför föredrar du att jaga själv eller med max två, tre jaktkompisar?

– Stora lag kräver så mycket organisation. Om man är två stycken har man möjlighet att ändra sig hela tiden. Om man har gjort som vi har gjort, och sparat björn med hundarna i band, och man plötsligt ser att spåret går in mot till exempel ett fjäll, då är man på plats på ett helt annat sätt än om man har satt ut passkyttar i förväg. Då blir allt så mycket mer tungrovt om man ska börja ändra.

Vad är problemet sådana gånger?

– Om man har något ansvar för sina passkyttar tycker man väl att det är lite jåkligt att de blir på sidan om allt när det bär iväg på helt nya områden. Vi har ju stora vidder vi jagar på. Sedan har man ju en säkerhetsaspekt också när passkyttar ska placeras ut på nytt.

Om du sammanfattar fördelarna?

– Man är snabb och rörlig och kan tänka om. Det måste man nästan, för om man hittar björn får man ju gå dit han går och björnen går inte efter hur jaktlaget har ställt ut sina passkyttar. Det blir en helt annan jakt. Är man ute med ett lag med kanske 20 man, så är det ju en stor apparat att flytta på alla. Då måste man nästan ta en annan dag.

Hur kommer du att jaga i år?

– Jag har väl inte jagat så mycket björn de senaste åren. Det är mest när det varit någon skydds jakt. Nu är det ju mycket folk inblandat och det gör ju att det inte är lika enkelt. Men det normala är att vi går med hunden i band och spårar. Sedan spårar man tills man tror sig vara så nära att hunden får tag i björnen. Det är den metod vi använt på slagbjörnarna på den norska sidan och även i fjällvärlden här.

Var har en passkytt störst chans att få skjuta björn?

– Jag har varit med om en passkytt som blev tilldelad ett pass på en skogsbilväg där aldrig någon människa har sett någon björn någonsin och första morgonen fick han skjuta björn. Egentligen tror jag att största chansen att få skjuta en björn är efter skogsbilvägarna, för de har en himla förmåga att gå på vägarna tidigt om morgnarna. Jag har sett hur björnar

Största chansen att få skjuta en björn är efter skogsbilvägarna, för de har en himla förmåga att gå på vägarna tidigt om morgnarna

gått efter vägen i upp till två mil. De använder vägarna för att det är lättare att flytta sig.

Och du hade som sagt erfarenhet från jakten i Norge?

– Ja. Jag såg ju att de hade stora lag och det blev ju nästan aldrig något resultat förutom de björnar som vi tog ihjäl, och de tog vi ihjäl på två man.

Du såg en järv i dag, sånt hör väl inte till vanligheterna?

– Jag har varit ute nåt fruktansvärt mycket, kan jag säga, och sökt järvlyor. Och jagat järv har jag också gjort på den tiden som det var tillåtet. Men det är så oerhört få järvar som jag sett. Jag har väl sett någon när jag legat och spanat på järvlyor i fjällen, men det kan ju vara på flera hundra meters håll.

Och nu fick du se en järv på bara 20 meters håll?

– Ja, det var kul. Det var ett väldigt ödsligt område och det kanske aldrig hade varit några människor där. Han kom och var nyfiken och skulle kolla vad det var för något. Tio minuter senare när jag gått fram, så kom han igen och då var han bara 30 meter bort. Lagomt hagelhåll (skratt).

När sköt du din sista järv?

– Det var väl på 1960-talet, men det är väl bäst att jag inte säger för mycket, jag kommer inte riktigt ihåg när det slutade att vara lovligt (skratt). Men järv är ett vilt som har ökat rejält. Hade man varit järvjägare i dag hade man haft mycket att göra.

– I dag finns järven nere i skogslandet och då ökar möjligheterna för den betydligt, det är mycket bättre att vara järv där än i fjällen. Det är gott om mat och det finns mycket att välja på – allt från älgkadaver till slaktrester från älg. I fjället finns det inte lika mycket mat, där är det bara renen. ♦